Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Asiantuntijapyyntönne 24.9.2025, HE 98/2025 vp

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi (HE 98/2025 vp).

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa:

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen veropolitiikan tavoitteena on kotitalouksien ostovoiman kohentuminen, työnteon kannustimien parantuminen ja talouskasvun edellytysten vahvistuminen. Verotuksen pitää kannustaa yrittäjyyteen ja tukea kotimaista omistajuutta. Hallituksen esitykseen sisältyvillä ehdotuksilla pyritään edistämään näitä päämääriä, minkä lisäksi tavoitteena on verojärjestelmän yksinkertaistaminen, veropohjan tiivistäminen, hallinnollisen taakan keventäminen ja verotuksen ennakoitavuuden parantaminen.

Suomen Yrittäjät pitää esityksen tavoitteita erittäin kannatettavina. Oikea suunta on myös jatkaa verotuksen painopisteen siirtämistä työn ja yrittämisen verotuksesta kulutuksen ja haittojen verotukseen. Verotuksen kevenemisen ja sääntelyn joustavoittamisen lisäksi esitykseen sisältyvät ehdotukset myös osin kiristäisivät verotusta. Kun otetaan huomioon, että talouskasvun edellytysten vahvistamiseen tähtäävät toimet merkitsisivät miljardiluokan veronkevennyksiä, verotuottojen kasvua tavoittelevia ehdotuksia voidaan julkisen talouden näkökulmasta pitää ymmärrettävinä ja perusteltuina. **Veropohjan tiivistämiseen tähtääviin toimiin liittyy kuitenkin eräitä ongelmia ja muutostarpeita, joita käsitellään jäljempänä.**

Ansiotulojen verotus

Ansiotuloverotuksen keventäminen kaikilla tulotasoilla työn vastaanottamisen kannustimien parantamiseksi ja ostovoiman vahvistamiseksi on erittäin kannatettavaa. Erityisen myönteistä on ylimpien marginaaliveroasteiden

laskeminen noin 52 prosenttiin, sillä nykyinen noin 60 prosentin marginaaliverotus heikentää työnteon kannustimia ja kasvun edellytyksiä. Tuoreesta taloustieteellisestä tutkimuksesta saa tukea sille, että jo pienillä käyttäytymisvaikutuksilla kevennyksen itserahoitusaste voi olla erittäin korkea. Muutos rohkaisisi lisäämään työntekoa, vaihtamaan työpaikkaa ja kouluttautumaan.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähentäminen verotuksessa

Kiinnitämme huomiota siihen, että **määritelmät ovat väljiä ja tulkinnanvaraisia, minkä vuoksi niitä olisi perusteltua täsmentää. Erityisesti käsitettä ”työmarkkinatoimintaan liittyvä tavoite” tulisi avata.**

Hallituksen esityksessä jäsenmaksu on määritelty hyvin laajasti ja vähennysoikeuden poistaminen koskisi varsinaisten työmarkkinajärjestöjen lisäksi sellaisten järjestöjen jäsenmaksuja, joilla voisi sääntöjensä mukaan olla työmarkkinatoimintaan liittyviä tavoitteita. Työnantajajärjestöjen osalta vähennysoikeus ehdotetaan poistettavaksi yritystoiminnan edistämiseen tähtäävien järjestöjen jäsenmaksuilta, jos yhdistyksellä tai muulla oikeushenkilöllä sen omien sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan on työmarkkinatoimintaan liittyviä tavoitteita tai jos säännöt tai yhtiöjärjestys ovat niin yleisluonteisia, että ne kattavat myös työmarkkinatoimintaan liittyvien tavoitteiden edistämisen. Lisäksi vähennyskelvottomiksi ehdotetaan säädettäväksi jäsenmaksut yhdistyksessä tai muussa oikeushenkilössä, jotka ovat jäsenenä edellä tarkoitetussa yhdistyksessä tai oikeushenkilössä taikka joka on verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n 4:n momentissa tarkoitetussa etuyhteydessä tällaiseen yhdistykseen tai oikeushenkilöön. Myös edellä tarkoitettujen toimijoiden jäseniltään jäsenmaksujen sijaan veloittamat yksilöimättömät palvelumaksut olisivat vähennyskelvottomia.

Esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan (s. 80), että esimerkiksi jos yhdistyksen sääntöjen mukaan sen tarkoituksena olisi yleisluontoisesti muotoiltu yritystoiminnan edellytysten parantaminen, pidettäisiin tällaiselle yhdistykselle suoritettuja jäsenmaksuja vähennyskelvottomina, jollei säännöissä nimenomaisesti suljettaisi pois työmarkkinatoimintaan liittyvien tavoitteiden edistämistä. Perusteluiden mukaan säännöstä tulkittaisiin laajasti, ja *”vähennyskelpoisia olisivat jatkossa lähinnä vain jäsenmaksut sellaisissa yritystoiminnan edistämiseen tähtäävissä yhdistyksissä ja muissa oikeushenkilöissä, joiden tarkoituksena olisi esimerkiksi tietyn teknologian käyttöönoton edistäminen ja joiden säännöt eivät mahdollistaisi niiden edistävän työmarkkinatoimintaan liittyviä tavoitteita.”*

Tuloverolain 31 §:n muuttamista koskevan säännösehdotuksen mukaan työmarkkinatoimintaan liittyvillä tavoitteilla tarkoitettaisiin esimerkiksi sitä,

että järjestön sääntöjen mukaisena toimintana voisi olla tietyn ammattikunnan taloudellinen, ammatillinen tai muu työmarkkinatoimintaan liittyvä edunvalvonta.

Esityksessä todetaan (s. 21), että joissakin tilanteissa yksittäisen jäsenmaksua maksavan yrityksen voisi olla haastavaa selvittää, onko sen maksama jäsenmaksu vähennyskelpoinen vai ei. Esityksen mukaan käytännössä ongelmaa helpottaisi olennaisesti, jos järjestöt itse ilmoittaisivat jäsenilleen, ovatko jäsenmaksut ehdotetun sääntelyn nojalla vähennyskelpoisia.

Ajatus siitä, että järjestöjen tulisi tiedottaa jäseniään jäsenmaksun verovähennyskelpoisuudesta tai -kelvottomuudesta, on erikoinen ottaen huomioon, että järjestöllä ei ole mahdollisuutta hakea Verohallinnolta sitovaa ennakollista kannanottoa jäsenmaksun verokohtelusta ja että hallituksen esityksen perusteluiden valossa avoimeksi esimerkiksi jää, millaista ”yleistä” yhteiskunnallista, taloudellista tai yrittäjäpoliittista edunvalvontaa esimerkiksi elinkeinoelämän järjestöllä, jonka säännöt poissulkevat työmarkkinatoimintaan liittyvien tavoitteiden edistämisen, voisi käytännössä olla ilman että jäsenmaksu katsottaisiin vähennyskelvottomaksi.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen säätäminen vähennyskelvottomiksi olisi vastoin verotuksen nettotulon verottamista koskevaa periaatetta, ja kaikki tulonhankkimiskulut tulisi siten saada vähentää kokonaisuudessaan. Lisäksi ehdotus heikentäisi verotuksen ennakoitavuutta, vaikka hallituksen esityksen ehdotuksien tavoitteena on parantaa verotuksen ennakoitavuutta. Ehdotus on kuitenkin vallitsevassa julkisen talouden tilanteessa ymmärrettävä, ja pidämme tärkeänä, että työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verokohtelun mahdollinen muutos toteutetaan symmetrisesti pääministeri Orpon hallituksen linjaamalla tavalla.

Työhuonevähennys

Työhuonevähennystä ei enää myönnettäisi verovelvollisen omassa tai perheen käytössä olevassa asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tapahtuvan työskentelyn perusteella palkkatulosta kaavamaisena tai todellisten kustannusten mukaan laskettuna

On erinomaista, että valtiovarainministeriön lainvalmistelussa on huomioitu yksityiset elinkeinonharjoittajat (niin sanotut toiminimiyrittäjät), jotka eivät voi saada yritystulosta 750 euron tulonhankkimisvähennystä, joka palkansaajille myönnetään palkkatulon perusteella automaattisesti. Työhuonevähennyksen poistaminen koskisi ehdotetussa säännöksessä mainitun asunnon käyttämistä tuloverolain mukaan verotettavien tulojen hankintaan, eikä sillä olisi vaikutusta elinkeinotoiminnan menoiksi katsottavien kulujen

vähennyskelpoisuuteen. Tämän ansiosta noin 4 000 toiminimiyrittäjää välttyy veronkiristykseltä, joka muutoin olisi uhannut näitä yrittäjiä ansiotuloveron keventämisestä huolimatta.

Ehdotuksen mukaan verovelvollisen käyttäessä säännöksessä tarkoitettua asuntoa muiden veronalaisten tulojen kuin palkkatulojen hankintaan, verovelvollisella olisi oikeus vähentää asunnon käytöstä tulon hankkimisesta johtuvina kustannuksina enintään Verohallinnon vahvistaman kaavamaisen työhuonevähennyksen määrä. Säännöskohtaisissa perusteluissa (s. 67) mainitaan esimerkkeinä freelancerit, taiteilijat ja omaishoitajat.

Myös yhtiömuodossa toimivat yrittäjät ja näin ollen esimerkiksi osakkeenomistajat, jotka nostavat yhtiöstä osinkoa, voisivat lainmuutoksen jälkeenkin hyödyntää kaavamaista työhuonevähennystä sekä nostamansa pääomatulo-osingon että ansiotulo-osingon perusteella. Toisaalta osakeyhtiömuodossa toimivien yrittäjien osalta vähennyksen verokohtelun ei tulisi veroneutraalisuudenkaan näkökulmasta riippua siitä, onko yritystoiminnasta saatu tulo palkkaa vai osinkoa.

Ehdotuksen epäkohta on, että yhtiömuodossa toimiva yrittäjä, joka harjoittaa yhtiön lukuun liiketoimintaa kotinsa yhteydessä sijaitsevasta yhtiön ainoasta toimipaikasta, ei olisi oikeutettu vähennykseen palkkatulojen perusteella. Katsomme, että **harjoitettaessa yritystoimintaa yrittäjän kodin yhteydessä sijaitsevasta yhtiön ainoasta toimipaikasta käsin, yrittäjän tulisi voida hyödyntää kaavamaista työhuonevähennystä palkkatulon perusteella myös jatkossa.**

Tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi olisi hyvä, että valtiovarainvaliokunnan mietinnössä todettaisiin selkeästi, että yhtiömuodossa toimiva yrittäjä voi tehdä kaavamaisen työhuonevähennyksen yhtiöstä saamansa tulon (palkkatulo, osinkotulo tai elinkeinoyhtymän tuloosuus) perusteella.

Luonnollisten vähennysten tarkoituksena on, että verotus kohdistuisi verovelvollisen nettotuloihin. Kaavamainen työhuonevähennys on ollut käytössä noin viisikymmentä vuotta, ja se hyödyttää hallinnollisen taakan rajaamisen näkökulmasta sekä verovelvollisia että Verohallintoa. Vähennyksen säilyttämiselle on edelleen perusteita myös verotuksen neutraalisuuden ja horisontaalisen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta.

Työsuhdepolkupyörien verovapaa etu

Veroedun poistumiseen ehdotetaan siirtymäaikaa, mikä on perusteltua ottaen huomioon, että vuoden 2021 alusta voimaan tulleella lainmuutoksella

säädetty etu yllättäen poistetaan. Edun poistaminen edustaa poukkoilevaa veropolitiikkaa, jota tulisi välttää ja jota alan toimijat pitävät kohtuuttomana, sillä yritykset eivät ole voineet ennakoida muutosta. Yritykset suunnittelevat liiketoimintojaan ja investointejaan pitkäjänteisesti, ja äkilliset muutokset verotuksessa heikentävät luottamusta ja luovat pahimmillaan kasvua estävää epävarmuutta yrityksissä.

Mikäli polkupyöräedun verovapautta ei katsota perustelluksi säilyttää, olisi sekä etua tarjoavien työnantajien, pyöräliikkeiden ja -operaattorien että etua käyttävien työntekijöiden näkökulmasta kohtuullista **pidentää ehdotettua siirtymäaikaa vähintään parilla vuodella**.

On hyvä, että esitystä on lainvalmistelussa täsmennetty siten, että pyörän vaihtuessa työntekijästä tai työnantajasta riippumattomasta syystä esimerkiksi valmistusvirheen takia, kyse on edelleen samasta sopimuskokonaisuudesta ja siirtymäsäännöksen piirissä olevasta edusta.

Työantajayrityksille olisi tärkeää, että ennakkoperinnän menettelyt olisivat mahdollisimman yksinkertaisia ja kaavamaisia edun muuttuessa veronalaiseksi. Tätä tukisi se, että **Verohallinto vahvistaisi luontoisetujen laskentaperusteita koskevassa päätöksessään arvon polkupyöräedulle.** Arvostaminen voisi perustua tiettyyn prosentuaaliseen osuuteen polkupyörän hankintahinnasta.

Työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Ehdotus työnantajan maksamien oikeudellisen neuvonnan kustannusten säätämisestä verovapaaksi tietyin edellytyksin on erittäin kannatettava ja perusteltu.

Työntekijä voi joutua tavanomaisten työtehtäviensä suorittamisen vuoksi rikosprosessin kohteeksi, vaikka olisi huolellisesti noudattanut työnantajan ohjeistusta. Nykytilanteessa työnantajan korvatessa työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannuksia työntekijälle muodostuu palkaksi katsottava veronalainen etuus, mikä on kohtuutonta. On myös syytä ottaa huomioon, että työntekijällä itsellään ei välttämättä ole riittäviä taloudellisia resursseja vastata juridisista puolustautumiskustannuksistaan tehokkaasti. Tehokkaan puolustautumisen kannalta on tärkeää, että oikeudellisten neuvontakulujen verovapaus ehdotetaan koskemaan myös esitutkintavaihetta.

Verotuksen ennakoitavuuden kannalta ja oikeudellisen epävarmuuden poistamiseksi on perusteltua, että työnantajan maksamien oikeudenkäyntikulujen verokohtelua selkeytetään myös siltä osin kuin työntekijä on rikosasiassa asianomistajan asemassa. Työtehtävissään rikoksen uhriksi

joutuneen työntekijän juristikustannusten maksamisen tulee olla mahdollista vailla työntekijälle koituvaa veroseuraamusta. Esitys on myös tältä osin perusteltu.

Hallituksen esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan (s. 69):

> ”*Olosuhteiden tulisi olla poikkeukselliset, jotta säännöksen verovapauden soveltuminen estyisi työnantajan intressin puuttumisen vuoksi. Tällainen tilanne voisi syntyä esimerkiksi silloin, jos työnantaja korvaisi työntekijäosakkaan tai osakkaan yhtiössä töissä olevan lähiomaisen oikeudellisen neuvonnan kustannuksia tilanteessa, jossa myös säännöksen muiden verovapauden edellytysten soveltuminen olisi tulkinnanvaraista, ja olisi todennäköistä, että muille työntekijöille ei vastaavassa tilanteessa korvattaisi oikeudellisen neuvonnan kustannuksia.”*

Yhden omistajan yhtiöissä oikeudellisen neuvonnan kustannusten korvaamiselle verovapaasti ei tule asettaa liian korkeaa kynnystä. Käytännössä yhtiön ainoan osakastyöntekijän ja verotuksellisen työnantajayhtiön intressit saattavat paikoin olla hyvin kiinteässä yhteydessä toisiinsa.

Suomen Yrittäjät

Laura Kurki
johtava veroasiantuntija